

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

_____ Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

«_____» _____ 2022 р.

ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
з основ функціонування міжнародних фінансів
для студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»,
освітня програма «Міжнародний фінанси»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри
міжнародного бізнесу та економічної теорії

протокол № 11 від 22.04.2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

науково-методичною комісією
факультету міжнародних
економічних відносин та
туристичного бізнесу

протокол № 8 від 22.04.2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні Вченої ради факультету
міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу

протокол № 10 від 26.04.2022 р.

Харків – 2022

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000009E3A2500EDECA000
Підписувач Пантелеймонов Антон Віталійович
Дійсний з 17.02.2022 15:51:27 по 17.02.2024 15:51:27

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

0102-225 від 03.06.2022

Програма атестаційного екзамену
з основ функціонування міжнародних фінансів
для студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітня
програма «Міжнародні фінанси», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(денна форма навчання)

Укладачі:

к.е.н., доц., доц. кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії **І.О. Дерід;**

к.е.н., доц., доц. кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії **О.О. Лєгостаєва;**

к.е.н., доц., доц. кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії **О.Є. Майборода;**

доц. кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії **Н.Д. Кондратенко;**

д.е.н., проф., проф. кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії **І.В. Шкодїна.**

Загальні положення

Атестація осіб, які здобувають перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, здійснюється екзаменаційною комісією після повного виконання навчального плану за освітньою програмою «Міжнародні фінанси».

В зв'язку з воєнним станом оголошеним на території України через збройну агресію Російської Федерації проти України передбачено можливість для студентів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (2018 рік вступу) освітніх програм факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу за особистою заявою замінити захист випускної кваліфікаційної роботи бакалавра на другий атестаційний екзамен через внесення відповідних змін до їх індивідуальних навчальних планів. Для ОПП «Міжнародні фінанси» таким екзаменом є атестаційний екзамен з основ функціонування міжнародних фінансів.

Основним науково-методичним документом, що регламентує зміст атестаційного екзамену, є програма. Вона спрямована на забезпечення комплексного підходу до оцінки теоретичної, методичної та практичної підготовки студентів, до виявлення ступеня їх підготовки до майбутньої самостійної діяльності.

Мета атестаційного екзамену з основ функціонування міжнародних фінансів – визначення рівня підготовленості студентів за освітньою програмою «Міжнародні фінанси».

Характеристика змісту програми. Програма даного атестаційного екзамену ґрунтується на освітньо-професійну програму «Міжнародні фінанси» підготовки бакалавра за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Для успішного складання атестаційного екзамену з основ функціонування міжнародних фінансів студент повинен досягти наступних програмних результатів навчання:

- демонструвати навички письмової та усної комунікації державною та іноземними мовами, фахово використовувати економічну термінологію;

- використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення;
- демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження; виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві; формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища;
- досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків;
- розробляти та реалізовувати міжнародні проекти, працювати в проектних групах, мотивувати людей і рухатися до спільної мети, діяти соціально-відповідально та свідомо;
- застосовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій;
- демонструвати знання та навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію державною та іноземними мовами;
- обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, ілюструвати і презентувати результати оцінювання, підсумовувати та розробляти рекомендації, заходи з адаптації до змін міжнародного середовища;
- розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку; визначати механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів;
- володіти базовими категоріями, новітніми теоріями, концепціями, технологіями та методами у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, зокрема: міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій;
- підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі;

- застосовувати базові знання, аналізуючи теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин;
- відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин;
- уміти вирішувати стратегічні проблеми у сфері міжнародних економічних відносин та міжнародних фінансів;
- уміти застосовувати в своїй діяльності стандарти міжнародної фінансової звітності;
- володіти практичними навичками роботи з сучасними інформаційними системами та комп'ютерними технологіями для проведення досліджень з питань управління міжнародними економічними відносинами та при виконанні професійних завдань
- знати особливості здійснення міжнародної фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, знання напрямів оптимізації фінансової роботи суб'єктів господарювання на міжнародному ринку.
- аналізувати сучасний стан фінансової системи України та шляхи її інтеграції в міжнародну фінансову систему.
- уміти використовувати сучасні методи управління корпоративними фінансами для вирішення стратегічних завдань учасників міжнародних економічних відносин
- володіти методами аналізу інвестиційних проектів, поведінки економічних агентів на міжнародних фінансових ринках;
- володіти навичками управління міжнародними інвестиційними портфелями та методами щодо їх оптимізації;
- знати способи формалізації й побудови моделей міжнародної економічної діяльності, технології розробки та реалізації управлінських рішень щодо управління фінансовими ресурсами.

Порядок створення, організації та роботи екзаменаційної комісії регламентується «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії для атестації здобувачів вищої освіти, які отримують ступінь бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра, спеціаліста, магістра) в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна», «Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВИХ ВІДПОВІДЕЙ НА АТЕСТАЦІЙНОМУ ЕКЗАМЕНІ

Час виконання – 2 астрономічні години.

Шкала оцінок:

- «відмінно» – 100-90 балів;
- «добре» – 89-70 балів;
- «задовільно» – 69-50 балів;
- «незадовільно» – 49-1 балів.

***УВАГА!** У разі використання заборонених джерел студент на вимогу члена екзаменаційної комісії залишає аудиторію та одержує загальну незадовільну оцінку (0 балів).*

Форма екзаменаційних завдань:

1. Тести: 20 тестових завдань x 3 балів за кожну вірну відповідь (тести мають лише 1 правильний варіант відповіді) - в сумі максимум 60 балів;
2. 2 задачі з блоку «Мікроекономіка та макроекономіка» – від 0 до 10 балів за рішення кожної (береться до уваги правильність записаної формули, правильність оформлення, правильність вирішення та відповіді) – в сумі максимум 20 балів;
3. Аналітично-пошукове завдання в рамках затвердженої теми кваліфікаційної роботи, яке передбачає комплексну відповідь на такі питання: які задачі ви ставили перед собою, обираючи тему кваліфікаційної роботи; які практичні ситуації підтверджують актуальність та значимість вашої теми дослідження; коротко у вигляді тез розкрийте основні моменти, про які ви мали намір розказати в кваліфікаційній роботі; зробіть висновки та надайте рекомендації – від 0 до 20 балів за відповідь.

20-19 балів - у відповіді відображені основні концепції та теорії з даного питання, проведено їх критичний аналіз і зіставлення, описані теоретичні положення ілюструються практичними прикладами і експериментальними даними. Студентом формулюється і обґрунтовується власна точка зору на заявлені проблеми, демонструється здатність вирішувати проблемне питання матеріал викладається професійною мовою з використанням відповідної системи понять і термінів. Зазначений діапазон балів відображає незначну градацію якості відповіді такого рівня.

18-17 балів - у відповіді відображені основні концепції та теорії з даного питання, проведено їх критичний аналіз і зіставлення, описані теоретичні положення ілюструються практичними прикладами і експериментальними даними. Студентом формулюється і обґрунтовується власна точка зору на заявлені проблеми, матеріал викладається професійною мовою з використанням відповідної системи понять і термінів. У відповіді допущені незначні похибки, що не мають суттєвого впливу на кінцевий результат. Зазначений діапазон балів відображає незначну градацію якості відповіді такого рівня.

16-15 балів - у відповіді описуються і порівнюються основні сучасні концепції та теорії з даного питання, описані теоретичні положення ілюструються практичними прикладами, студентом формулюється власна точка зору на заявлені проблеми, проте він відчуває труднощі в її аргументації. Матеріал викладається професійною мовою з використанням відповідної системи понять і термінів. Зазначений діапазон балів відображає незначну градацію якості відповіді такого рівня.

14-13 балів - у відповіді описуються і порівнюються основні сучасні концепції та теорії з даного питання, описані теоретичні положення ілюструються практичними прикладами, студентом формулюється власна точка зору на заявлені проблеми, проте він відчуває труднощі в її аргументації. Матеріал викладається професійною мовою з використанням відповідної системи понять і термінів, але у відповіді допущені значні похибки. Зазначений діапазон балів відображає незначну градацію якості відповіді такого рівня.

12-11 балів - у відповіді відображена більша частина сучасних концепцій та теорії з даного питання, аналіз і зіставлення цих теорій не проводиться. Студент відчуває значні труднощі при ілюстрації теоретичних положень практичними прикладами. У студента відсутня власна точка зору на заявлені проблеми. Матеріал викладається професійною мовою з використанням відповідної системи понять і термінів. Зазначений діапазон балів відображає незначну градацію якості відповіді такого рівня.

10-9 балів - у відповіді відображена лише деякі сучасні концепції та теорії з даного питання, аналіз і зіставлення цих теорій не проводиться. Студент відчуває значні труднощі при ілюстрації теоретичних положень практичними прикладами. У студента відсутня власна точка зору на заявлені проблеми. Матеріал викладається професійною мовою з використанням відповідної системи понять і термінів. Зазначений діапазон балів відображає незначну градацію якості відповіді такого рівня.

8-7 балів - відповідь не відображає сучасні концепції та теорії з даного питання. Студент не може привести практичних прикладів. Матеріал викладається «життєвою» мовою не використовуються поняття і терміни відповідної наукової галузі. Зазначений діапазон балів відображає незначну градацію якості відповіді такого рівня.

6-5 балів - відповідь відображає систему уявлень студента на заявлену проблему, студент не може назвати жодної наукової теорії, але може надати визначення базових понять. Зазначений діапазон балів відображає незначну градацію якості відповіді такого рівня.

4-3 бали - відповідь відображає систему «життєвих» уявлень студента на заявлену проблему, студент не може назвати жодної наукової теорії, може надати визначення деяких базових понять. Зазначений діапазон балів відображає незначну градацію якості відповіді такого рівня.

2-1 бали - відповідь відображає систему «життєвих» уявлень студента на заявлену проблему, студент не може назвати жодної наукової теорії, не дає

визначення базових понять. Зазначений діапазон балів відображає незначну градацію якості відповіді такого рівня.

0 балів - відповідь не надається або кардинально неправильна.

Тести та задачі до атестаційного екзамену з основ функціонування міжнародних фінансів складаються з завдань наступних блоків:

1. «Мікроекономіка та макроекономіка»
2. «Економіка підприємства»
3. «Фінанси»
4. «Міжнародна інформація та інформаційно-аналітична діяльність»
5. «Облік і аналіз ЗЕД»

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

Блок 1. «Мікроекономіка та макроекономіка»

Розділ 1. Мікроекономіка.

Об'єкт і предмет мікроекономіки. Методологія мікроекономічного аналізу.

Сутність та види попиту. Крив попиту. Закон попиту. Нецінові детермінанти попиту. Сутність пропозиції. Закон пропозиції. Нецінова детермінанти пропозиції. Ринкова рівновага. Різновиди моделей порушення і відновлення рівноважного ринку (по Вальрасу, по Маршаллу). Вплив непрямих податків, дотацій, субсидій на ринкову рівновагу. Сутність еластичності. Сутність та види еластичності попиту та пропозиції. Фактори впливу на еластичність попиту та пропозиції. Практичне значення теорії еластичності.

Сутність та види корисності. Вимірювання корисності згідно кардиналістської теорії. Функція корисності. Закон спадної граничної корисності (перший закон Госена). Правило максимізації корисності (другий закон Госена). Ординалістська теорія корисності. Сутність та види кривої байдужості. Бюджетна лінія та її властивості. Рівновага споживача. Крива «дохід – споживання». Крива Енгеля. Крива «ціна споживання». Ефект заміщення. Ефект доходу.

Сутність та види витрат виробництва. Альтернативні (економічні) витрати. Явні (зовнішні) та неявні (внутрішні) витрати виробництва та їх обчислення. Види витрат виробництва в короткостроковому та довгостроковому періодах. Сутність та види прибутку.

Виробнича функція з одним та двома змінними факторами. Криві загального, середнього і граничного продукту. Закон спадної віддачі. Ізокванта та її властивості. Граничний коефіцієнт технічного заміщення ресурсів. Карта ізоквант. Ізокоста та рівновага виробника. Ефект масштабу. Траєкторія розвитку фірми.

Сутність, характеристики та види ринкових структур. Досконала конкуренція. Правило максимізації прибутку на досконало конкурентному ринку. Стратегія фірми в короткостроковому та довгостроковому періоді. Ефективність ринку досконалої конкуренції. Сутність та види монополії. Бар'єри входження у монополію галузь. Короткострокова рівновага монополії. Рівновага монополії у довгостроковому періоді. Антимонopolне законодавство. Сутність та види олігополії. Теорія ігор і поведінка олігополії. Рівновага Неша. Моделі олігополії. Сутність монополістичної конкуренції. Максимізація прибутку в умовах монополістичної конкуренції. Довгострокова та короткострокова рівновага в умовах монополістичної конкуренції. Переваги та недоліки ринку монополістичної конкуренції.

Сутність та види похідного попиту. Визначення оптимального обсягу ресурсу фірмою у короткостроковий період. Визначення фірмою оптимального обсягу ресурсів фірмою у довгостроковому періоді. Особливості ринку праці. Види попиту на працю. Пропозиція праці. Визначення рівноважної заробітної плати у різних моделях ринку праці. Мінімальна заробітна плата. Ринок землі. Ринок капіталу (інвестиційних товарів). Дисконтування та інвестиційні рішення.

Розділ 2. Макроекономіка

Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва та фактологічна база макроекономіки. Показники СНР. Сутність та методи обчислення ВВП. Проблеми, що пов'язані з вимірюванням ВВП. Номінальний і реальний ВВП. Інфлювання та дефлювання. Аналіз динаміки ВВП в Україні та світі.

Сукупний попит. Закон та графічна модель сукупного попиту. Цінові та нецінові чинники сукупного попиту. Сукупна пропозиція та її графічне відображення. Нецінові чинники сукупної пропозиції. Модель AD-AS. Ринковий механізм встановлення та відновлення рівноваги в моделі AD-AS. Ефект храповика. Стагфляція. «Перегріта економіка». Шоки сукупних попиту та пропозиції; стабілізаційна політика.

Ринок праці та механізм його функціонування. Неокласична теорія ринку праці та графічна інтерпретація неокласичної моделі ринку праці. Кейнсіанська теорія ринку праці та

графічна інтерпретація кейнсіанської моделі ринку праці. Сутність та види безробіття. Рівень безробіття у різних країнах. Втрати від різних видів безробіття. Відставання фактичного ВВП від потенційного ВВП (ВВП-розрив). Державна політика зайнятості населення.

Сутність та види інфляції. Причини і наслідки інфляції. Антиінфляційна політика. Таргетування інфляції. Особливості причин та динаміки інфляційних процесів в Україні та світі. Взаємозв'язок інфляції та безробіття.

Економічні коливання та економічні цикли. Види та характеристика економічних циклів. Індикатори циклічних коливань в економіці. Сутність та види економічних криз. Особливості різних економічних криз.

Споживання та заощадження. Функція споживання. Графік споживання. Середня та гранична схильність до споживання. Кейнсіанська функція споживання. Міжчасовий вибір споживача. Бюджетне обмеження. Гіпотеза життєвого циклу. Гіпотеза постійного доходу. Зв'язок між диференціацією доходів і споживанням. Економічна нерівність та способи її оцінювання: крива Лоренца, децильний коефіцієнт, коефіцієнт Джині. Особливості споживання в Україні та світі. Функція заощадження та графічна модель заощадження. Середня та гранична схильність до заощадження. Види заощаджень. Рівень заощаджень. Динаміка заощаджень в Україні та світі. Сутність та функція інвестицій. Функції інвестицій та їх графічна інтерпретація. Процентна ставка як чинник інвестиційного попиту. Чинники інвестицій та їх вплив на криву інвестиційного попиту. Модель простого акселератора. Нестабільність інвестицій. Взаємозв'язок заощаджень та інвестицій.

Сукупні витрати і рівноважний ВВП. Визначення рівноважного ВВП на основі методу «витрати-випуск». Модель «кейнсіанський хрест». Модель «вилучення - ін'єкції». Сутність мультиплікативного ефекту. Мультиплікатор витрат. Мультиплікатор інвестицій. Рецесійний та інфляційний розрив.

Сутність та пропозиція грошей. Грошові агрегати. Грошова база та її компоненти: готівка і банківські резерви, обов'язкові й надлишкові резерви. Грошовий мультиплікатор. Попит на гроші та його різновиди. Рівновага на грошовому ринку. Сутність та види монетарної політики. Передавальний механізм грошово-кредитної політики. Модель IS-LM як імітація одночасної рівноваги на товарному та грошовому ринках. Зв'язок монетарної політики з бюджетно-податковою та валютною політикою. Сутність та види фіскальної політики. Сутність та види податків. Мультиплікатор податків. Крива Лаффера та можливість її практичного застосування. Державний борг: сутність та методи управління.

Зовнішньоекономічна діяльність та економічна політика. Платіжний баланс та його структура. Валютний курс. Види валютного курсу. Зв'язок валютного курсу з платіжним балансом. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП. Гранична схильність до імпорту та складний мультиплікатор видатків. Мультиплікативний вплив чистого експорту на ВВП.

Економічне зростання та економічний розвиток. Моделі економічного зростання. Джерела економічного зростання. Проблема економічного зростання в різних групах країн та в Україні.

Блок 2. Економіка підприємства

Підприємство як суб'єкт господарювання, його місце в системі ринкових відносин. Підприємство як суб'єкт та об'єкт ринкових відносин. Організаційно-економічні умови функціонування підприємств. Поняття економічного суверенітету, самоокупності та самофінансування. Зовнішнє середовище функціонування підприємства, його характеристика. Ринок та його інфраструктура: торговельно-посередницька, виробнича, фінансово-кредитна, інформаційно-інноваційна, соціальна та інші. Державний регуляторний механізм діяльності підприємства. Пряме державне регулювання діяльності підприємства,

економічні важелі регулювання.

Структура підприємства. Менеджмент, як сфера діяльності – управлінські завдання. Основні функції системи управління. Типи організаційних структур управління. Чотири типи організаційних структур: лінійна, функціональна, дивізійна та матрична (адаптивна). Основні висновки та специфіка організаційних структур. Вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємства. Види товариств та особливості управління ними. Господарські товариства. Основні відмінності господарських товариств в Україні.

Ринок. Основні елементи та функції ринку. Типи ринків. Інфраструктура ринку. Конкуренція, види конкуренції. Розрізняють базову та скоректовану ціну. Конкурентоспроможність товару та формування ціни на конкурентний товар. Методи ціноутворення: головні переваги та недоліки. Життєвий цикл товару. Планування, схема розробки та реалізації планів підприємства. Формування асортименту товарів та управління ним. Розробка товарної марки та здійснення її правової охорони.

Складові капіталу та інвестиційної діяльності підприємства, характеристики основних та оборотних фондів підприємства, їх місце та роль в системі економічних відносин. Види капіталу підприємства та показники ефективності використання. Класифікація інвестицій. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів відповідно до Податкового кодексу України. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів і мінімально допустимих строків їх амортизації.

Сучасні інноваційні процеси, науково-технічний прогрес. Методи оцінки ефективності технічних та організаційних нововведень. Особливості використання нематеріальних ресурсів та активів підприємства. Інноваційна діяльність. Основні типи інновацій. Основні групи інновацій. Характеристика об'єктів промислової власності. Характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Виробнича потужність та її види. Показники використання виробничої потужності підприємства.

Трудові ресурси підприємства та характеристика їх видів. Принципи і завдання формування трудових ресурсів в умовах ринкової економіки. Фактори, що впливають на формування трудових ресурсів. Продуктивність праці робітників: поняття та методи оцінки. Фактори, що впливають на продуктивність праці та їх класифікація. Основні напрями підвищення продуктивності праці та ефективності трудових ресурсів підприємства. Методи нормування витрат праці на підприємстві. Форми мотивації праці робітників. Системи оплати праці та їх характеристика. Тарифна система, її зміст, призначення та використання на підприємстві. Мінімальна заробітна плата і фактори, що її визначають. Державне регулювання мінімальної заробітної плати і її вплив на рівень ставок та окладів окремих робітників. Тарифна система, її зміст та умови використання. Сутність контрактної форми оплати праці. Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності. Форми та системи преміювання на підприємстві. Соціальні виплати та пільги як стимулюючий фактор продуктивності. Методичні інструменти аналізу чисельності та фонду оплати праці підприємства. Зміст плану з праці та порядок його розробки. Обґрунтування потреби підприємства у трудових ресурсах. Методи планування фонду оплати праці. Шляхи раціоналізації витрат у складі фонду оплати праці підприємства.

Бізнес-план. Бізнес-план — це документ, який використовується в усіх сферах підприємництва. Зміст, основні типи та структура бізнесплану. Залежно від інвестиційної ситуації розрізняють 6 основних типів (або видів) бізнес-планів. Традиційно до бізнесплану включається від 7-ми до дванадцяти розділів. Основні стадії розробки бізнес-плану. Поради щодо оформлення бізнес-плану. Складовою частиною структури бізнес-плану є додатки.

Поняття циклів і криз на макrorівні та макrorівні. Криза. Теорії, що пояснюють причини економічних циклів і криз. Позитивних і негативних наслідків кризи. Циклічність. Типів економічних циклів. Економічний цикл та його фази. Фази економічного циклу. Криза на підприємстві. Причини кризи: зовнішні і внутрішні. Теоретичні та методичні основи антикризового управління підприємствами. Мета фінансової санації. Процес організації фінансової санації. Санаційний аудит. Антикризове фінансове управління підприємством.

Динаміка кількості порушених справ про банкрутство та результатів затверджених господарських справ у Харківській області. Послідовність дій програм антикризового управління на підприємстві. Класична модель санації. Процес фінансового оздоровлення підприємства.

Блок 3. Фінанси

Предмет науки про фінанси. Фінанси - специфічна форма суспільних відносин. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Фінансове забезпечення відтворювального процесу. Фінансове регулювання і фінансове стимулювання економічних і соціальних процесів. Зародження та розвиток фінансових відносин в різних країнах світу.

Сутність та елементи фінансової системи. Типи фінансових систем та їх характеристика. Структурна побудова фінансової системи. Управління фінансовою системою. Зарубіжний досвід управління фінансовими системами.

Фінансове право і фінансова політика. Фінансове право як самостійна галузь публічного права. Фінансова політика - складова економічної і соціальної політики держави. Складові фінансової політики. Завдання і принципи фінансової політики. Стратегія і тактика фінансової політики. Фінансова політика в умовах фінансової кризи. Стабілізація фінансового стану в Україні та шляхи її забезпечення.

Фінансовий механізм як сукупність форм і методів організації фінансових відносин. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою. Складові елементи фінансового механізму.

Сутність і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Прямі податки. Непрямі податки. Елементи системи оподаткування. Теоретичні питання перекладання податків та ухилення від їх сплати. Податкова система: поняття, основи побудови. Становлення та розвиток податкової системи України та інших країн. Організація роботи державних податкових органів України, їх завдання.

Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільна і контрольна функція бюджету. Бюджетна система: поняття і принципи побудови. Міжбюджетні відносини. Поняття бюджетного процесу і його складові етапи. Організаційні засади бюджетного планування. Загальна характеристика державних цільових фондів.

Сутність фінансів господарських суб'єктів і принципи їх організації. Грошові надходження від діяльності підприємств, їх склад і економічна характеристика. Валовий і чистий дохід. Загальний і чистий прибуток. Класифікація доходів і видатків. Фінансові ресурси. Власні і залучені грошові кошти. Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм. Джерела формування і напрямки використання фінансових ресурсів комерційних підприємств державної і недержавної форм власності.

Сутність фінансового ринку, його роль у мобілізації і розподіл фінансових ресурсів. Економічні передумови функціонування фінансового ринку. Суб'єкти фінансового ринку. Структура фінансового ринку. Грошовий ринок. Ринок кредитних ресурсів. Фондовий ринок як найважливіший сегмент фінансового ринку. Первинний і вторинний фондовий ринок, їх призначення. Біржовий і позабіржовий ринок цінних паперів. Види цінних паперів, які можуть випускатись і обертатися в Україні. Основні характеристики цінних паперів. Фондова біржа: правове становище, організація і порядок роботи. Ринок фінансових послуг, його роль у функціонуванні економічної системи. Види фінансових послуг. Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні та світі.

Сутність, призначення та функції фінансового менеджменту. Завдання фінансового менеджменту. Об'єкти та суб'єкти фінансового менеджменту. Фінансова стратегія як

складова загальної стратегії підприємства. Послідовність та етапи розроблення стратегії фінансового менеджменту. Тактичні цілі і завдання фінансового менеджменту. Принципи фінансового менеджменту. Системи забезпечення фінансового менеджменту. Методи, важелі та інструменти фінансового менеджменту.

Блок 4. Міжнародна інформація та інформаційно-аналітична діяльність

Основні поняття міжнародної інформації. Види інформації, її властивості, інформаційні процеси. Міжнародна інформація. Основні поняття міжнародної інформації. Функції та джерела міжнародної інформації.

Інформація і технології як особливі об'єкти МЄВ, значення інформації як особливого фактора виробництва, інформаційна основа технологій, вартість інформації. Забезпеченість розвинених країн та країн, що розвиваються інформаційними ресурсами, причини інформаційної відсталості країн "третього" світу. Основні форми обміну передовою інформацією та технологіями; вивіз людського капіталу.

Поняття інформаційного суспільства, його основні характеристики, відмінності від традиційного суспільства. Світовий інформаційний сектор, занятість населення у сфері інформаційних технологій. Вплив індустрії інформації на інші сфери бізнесу. Потенціальні можливості та переваги інформаційних технологій та комунікацій. Принципи доступу до загальносуспільної інформації. Роль держави у формуванні інформаційного суспільства. Тенденції в закордонній інформаційній індустрії.

Міжнародний інформаційний бізнес. Інформаційний ринок, його структура; інформаційні ресурси, інформаційний продукт. Основні постачальники та споживачі інформаційних послуг. Інформаційна індустрія, її еволюція, основні сектори інформаційно-комунікаційного комплексу. Етапи формування світового ринку електронної інформації. Наслідки процесу інформатизації.

Історія, теорія і практика міжнародної інформаційної політики. Основні положення міжнародної інформаційної політики. Динаміка реалізації міжнародних програм. Міжнародна інформаційна політика у ХХІ ст. Інформаційна політика міжнародних організацій: міжнародні організації у системі міжнародних інформаційних відносин. Класифікація, напрями інформаційної політики та програмної діяльності міжнародних організацій.

Вплив інформаційної революції на міжнародну систему підтримання миру і безпеки. Політичні, правові та технологічні чинники міжнародної інформаційної безпеки. Прогностичні моделі міжнародної інформаційної безпеки. Типологія інформаційних загроз. Спеціальні інформаційні операції. Поняття інформаційної війни, методи інформаційного впливу на населення, служби інформаційної безпеки розвинених країн. Департамент спеціальних телекомунікаційних систем і захисту інформації СБУ. Інформаційна безпека громадян, джерела загрози для громадян. Інформаційна безпека в бізнесі. Базовий принцип протидії операціям психологічної війни.

Технології іміджевої дипломатії. Політичний імідж країни, його основні характеристики. Формування іміджу країни за кордоном, його вплив на економічний ріст країни. PR-технології: визначення, види, властивості, застосування. Поняття системи електронного документообігу, можливості систем електронного документообігу, централізоване управління документами. Поняття електронного цифрового підпису, його основні задачі та функції, конфіденційність. Електронний цифровий підпис в Україні.

Основні складові інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах. Поняття і структура аналітики. Вимоги до аналітичної роботи у сфері міжнародних відносин. Сутність та зміст інформаційно-аналітичної роботи. Методи і технологія аналітики. Основні

різновиди аналізу. Методологія інформаційно-аналітичної діяльності у міжнародних відносинах. Етапи інформаційно-аналітичних досліджень у міжнародних відносинах. Методи інформаційно-аналітичної діяльності.

Види інформаційно-аналітичних документів і принципи їх підготовки. Методи підготовки інформаційно-аналітичних документів. Інформаційно-аналітичне забезпечення державних візитів.

Специфіка інформаційно-аналітичної діяльності аналітиків банківської структури. Задачі, що вирішує інформаційно-аналітичний підрозділ в банківській структурі. Проблеми невизначеності сучасної міжнародної обстановки та їх врахування в діяльності аналітиків. Особливості добування необхідної інформації інформаційно-аналітичним підрозділом банку. Приватні інформаційно-аналітичні агенції, їх місце та роль на сучасному ринку інформаційних послуг. Основні послуги консалтингових агенцій. Загальні характеристики діяльності консалтингових агенцій.

Найважливіші функціональні обов'язки керівника (співробітника) інформаційно-аналітичного підрозділу установи (організації, підприємства). Чинники, що визначають стан держави та її положення на світовій арені. Інституціональна основа інформаційно-аналітичної роботи в закордонних установах.

Блок 5. Облік і аналіз ЗЕД

Предмет і об'єкти обліку зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності і порядок їх реєстрації. Види ЗЕД. Основні задачі обліку і принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні Організація управління ЗЕД на підприємстві. Поняття зовнішньоекономічного договору (контракту) і його функції. Структура зовнішньоекономічного договору (контракту). Оформлення і реєстрація зовнішньоекономічних контрактів. Облік і аналіз виконання зовнішньоекономічних контрактів та первинні документи бухгалтерського обліку ЗЕД.

Поняття валютних засобів і операцій з ними. Курсові різниці і їх відображення в бухгалтерському обліку. Рахунки в банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття, відображення операцій в бухгалтерському обліку. Операції з готівковою іноземною валютою та відображення їх в бухгалтерському обліку.

Загальні поняття про міжнародні розрахунки. Основні види та форми розрахунків по зовнішньоекономічних операціях. Розрахунок з платежем відразу і розрахунок в кредит. Вибір банку для розрахунків за зовнішньоекономічними операціями. Документальний характер міжнародних розрахунків (фінансові та комерційні документи). Форми міжнародних розрахунків та їх вибір (банківський переказ, документальне інкасо, документарний акредитив, розрахунки за відкритим рахунком, розрахунки з використанням чеків, векселів). Факторингові операції. Валютні ризики.

Загальна характеристика цін по експортно-імпортних операціях. Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій. Митні процедури та порядок формування митної вартості. Документальне забезпечення експортно-імпортних операцій. Обмеження строків розрахунків за експортно-імпортними операціями.

Сутність експортних операцій і задачі їх обліку. Особливості обліку експортних операцій товарів (робіт, послуг). Особливості відображення ПДВ і інших податків і зборів при експортних операціях. Облік авансів, отриманих від іноземних покупців.

Сутність імпорتنих операцій і задачі їх обліку Особливості обліку імпорту товарів, робіт і послуг. Особливості нарахування і відображення ПДВ, митних платежів і інших зборів при імпорتنих операціях. Облік авансів, сплачених іноземному постачальникові.

Поняття зустрічної торгівлі, особливості оформлення. Оподаткування операцій з зустрічної торгівлі. Бухгалтерський облік зустрічних операцій. Основні поняття операцій з давальницькою сировиною. Особливості укладення договорів на переробку давальницької сировини. Митне оформлення операцій з давальницькою сировиною. Документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною. Особливості бухгалтерського обліку операцій з давальницькою сировиною. Податковий облік операцій із давальницькою сировиною.

Облік реекспортних і реімпорتنих операцій. Облік лізингових операцій. Облік службових відряджень за кордон. Облік операцій з підприємствами, розташованими в офшорних зонах. Облік консигнаційних та комісійних операцій.

Суть звітності, її види і призначення. Вимоги до звітності. Склад і форми бухгалтерської звітності. Порядок складання, затвердження і подання бухгалтерської звітності за призначенням. Методика складання фінансової звітності. Статистична звітність. Інші форми звітності.

Роль оцінки ефективності ЗЕД у сучасних умовах. Показники економічної ефективності (показники ефекту та ефективності). Принципи розрахунку показників ЗЕД. Економічна ефективність експорту. Економічний зміст показників ефективності експорту. Економічна ефективність імпорту (для власного споживання; для реалізації на внутрішньому ринку). Економічний зміст показників ефективності імпорту. Економічна ефективність експортно-імпорتنих операцій.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ:

1. Сутність та види попиту. Крива попиту. Закон попиту. Нецінові детермінанти попиту. Сутність пропозиції. Закон пропозиції. Нецінова детермінанти пропозиції.

2. Ринкова рівновага. Різновиди моделей порушення і відновлення рівноважного ринку (по Вальрасу, по Маршаллу).
3. Вплив непрямих податків, дотацій, субсидій на ринкову рівновагу.
4. Сутність та види еластичності попиту та пропозиції. Фактори впливу на еластичність попиту та пропозиції. Практичне значення теорії еластичності.
5. Сутність та види корисності. Закон спадної граничної корисності (перший закон Госена). Правило максимізації корисності (другий закон Госена).
6. Рівновага споживача з ординалістських позицій.
7. Крива «дохід – споживання». Крива Енгеля. Крива «ціна споживання».
8. Ефект заміщення. Ефект доходу.
9. Сутність та види витрат виробництва.
10. Види витрат виробництва в короткостроковому та довгостроковому періодах.
11. Сутність та види прибутку.
12. Виробнича функція з одним змінним факторами. Криві загального, середнього і граничного продукту.
13. Ізокванта та її властивості. Ізокоста та рівновага виробника. Ефект масштабу.
14. Досконала конкуренція. Правило максимізації прибутку на досконало конкурентному ринку. Стратегія фірми в короткостроковому та довгостроковому періоді. Ефективність ринку досконалої конкуренції.
15. Сутність та види монополії. Бар'єри входження у монопольну галузь. Короткострокова рівновага монополії. Рівновага монополії у довгостроковому періоді. Антимонопольне законодавство.
16. Сутність та види олігополії. Теорія ігор і поведінка олігополії. Рівновага Неша. Моделі олігополії.
17. Сутність монополістичної конкуренції. Максимізація прибутку в умовах монополістичної конкуренції. Довгострокова та короткострокова рівновага в умовах монополістичної конкуренції. Переваги та недоліки ринку монополістичної конкуренції.
18. Сутність та види похідного попиту. Визначення оптимального обсягу ресурсу фірмою у короткостроковому та довгостроковому періодах.
19. Особливості ринку праці. Види попиту на працю. Пропозиція праці. Визначення рівноважної заробітної плати у різних моделях ринку праці.
20. Ринок капіталу (інвестиційних товарів). Дисконтування та інвестиційні рішення.
21. Сутність та методи обчислення ВВП. Номінальний і реальний ВВП. Інфлювання та дефлювання. Аналіз динаміки ВВП в Україні та світі.
22. Сукупний попит та сукупна пропозиція: сутність та фактори. Модель AD-AS.
23. Ефект храповика. Стагфляція. «Перегріта економіка». Шоки сукупних попиту та пропозиції; стабілізаційна політика.
24. Ринок праці та механізм його функціонування. Неокласична теорія ринку праці та графічна інтерпретація неокласичної моделі ринку праці. Кейнсіанська теорія ринку праці та графічна інтерпретація кейнсіанської моделі ринку праці. Сутність та види безробіття. Рівень безробіття у різних країнах. Втрати від різних видів безробіття. Відставання фактичного ВВП від потенційного ВВП (ВВП-розрив). Державна політика зайнятості населення.
25. Сутність та види інфляції. Причини і наслідки інфляції. Антиінфляційна політика. Таргетування інфляції. Особливості причин та динаміки інфляційних процесів в Україні та світі. Взаємозв'язок інфляції та безробіття.
26. Економічні коливання та економічні цикли. Види та характеристика економічних циклів. Індикатори циклічних коливань в економіці.
27. Сутність та види економічних криз. Особливості різних економічних криз.

28. Споживання та заощадження. Функція споживання та заощадження. Середня та гранична схильність до споживання та заощадження. Зв'язок між диференціацією доходів і споживанням.
29. Економічна нерівність та способи її оцінювання: крива Лоренца, децильний коефіцієнт, коефіцієнт Джині.
30. Сутність та функція інвестицій. Чинники інвестицій та їх вплив на криву інвестиційного попиту Модель простого акселератора.
31. Модель «кейнсіанський хрест». Рецесійний та інфляційний розрив.
32. Модель «вилучення - ін'єкції».
33. Сутність мультиплікативного ефекту. Мультиплікатор витрат. Мультиплікатор інвестицій.
34. Сутність та пропозиція грошей. Грошові агрегати. Грошова база та її компоненти.
35. Попит на гроші та його різновиди. Рівновага на грошовому ринку.
36. Сутність та види монетарної політики. Передавальний механізм грошово-кредитної політики.
37. Сутність та види фіскальної політики. Сутність та види податків. Мультиплікатор податків. Крива Лаффера та можливість її практичного застосування.
38. Державний борг: сутність та методи управління.
39. Зовнішньоекономічна діяльність та економічна політика. Платіжний баланс та його структура. Зв'язок валютного курсу з платіжним балансом.
40. Економічне зростання та економічний розвиток. Моделі економічного зростання. Проблема економічного зростання в різних групах країн та в Україні.
41. Розкрити визначення «підприємство»
42. Розкрити визначення «інфраструктура ринку»
43. Розкрити визначення «конкурентоспроможність товару»
44. Перелічити та розкрити відміни риси підприємства як суб'єкта господарювання
45. Розкрити методологію розробки бізнес-плану
46. Розкрити основні ознаки кризи на рівні підприємства
47. Перелічити та розкрити вимоги до головних цілей підприємства
48. Розкрити визначення «форма підприємства»
49. Розкрити визначення «конкуренція»
50. Розкрити визначення «конкурентне середовище підприємства»
51. Перелічити головні фактори, що впливають на інтенсивність конкуренції підприємства
52. Розкрити визначення «податки»
53. Розкрити визначення «система оподаткування»
54. Перелічити та розкрити головні види податків за формою оподаткування
55. Навести пояснення щодо особливостей спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності
56. Навести та пояснити рівні вирішення управлінських завдань підприємства
57. Перелічити та розкрити головні чинники які впливають на організаційну структуру підприємства
58. Розкрити особливості лінійного типу організаційної структури підприємства
59. Розкрити особливості дивізійного типу організаційної структури підприємства
60. Залежно від форм власності, які передбачені діючим законодавством України, перелічити та розкрити види підприємства
61. Розкрити визначення «ринок»
62. Розкрити визначення «зовнішнє середовище»
63. Розкрити головні особливості організації бізнесу акціонерного товариства

64. Розкрити головні особливості організації бізнесу товариством з додатковою відповідальністю
65. Розкрити визначення «конкурент»
66. Перелічити та розкрити головні функції ринку
67. Перелічити та розкрити типи ринків
68. Розкрити визначення «ціна»
69. Перелічити етапи формування ціни
70. Розкрити визначення «інвестиційна діяльність підприємства»
71. Перелічити та розкрити основні види інновацій
72. Розкрити визначення «інноваційний потенціал»
73. Перелічити та розкрити основні класифікаційні групи інновацій
74. Розкрити визначення «науково-технічний процес»
75. Розкрити головні особливості техніко-технологічної бази виробництва
76. Розкрити виробничу потужність та охарактеризувати її види
77. Розкрити класифікацію трудових ресурсів
78. Розкрити основні організаційно-правові форми підприємницької діяльності
79. Розкрити визначення «бізнес-план»
80. Перелічити та розкрити структура бізнес-плану
81. Предмет науки про фінанси. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Фінансове забезпечення відтворювального процесу. Фінансове регулювання і фінансове стимулювання економічних і соціальних процесів.
82. Зародження та розвиток фінансових відносин в різних країнах світу.
83. Сутність та елементи фінансової системи. Типи фінансових систем та їх характеристика.
84. Структурна побудова фінансової системи. Управління фінансовою системою. Зарубіжний досвід управління фінансовими системами.
85. Фінансове право і фінансова політика. Фінансове право як самостійна галузь публічного права.
86. Фінансова політика - складова економічної і соціальної політики держави. Складові та завдання фінансової політики. Фінансова політика в умовах фінансової кризи.
87. Фінансовий механізм як сукупність форм і методів організації фінансових відносин. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою. Складові елементи фінансового механізму.
88. Сутність і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Елементи системи оподаткування.
89. Податкова система: поняття, основи побудови. Становлення та розвиток податкової системи України та інших країн.
90. Організація роботи державних податкових органів України, їх завдання.
91. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільна і контрольна функція бюджету.
92. Бюджетна система: поняття і принципи побудови. Міжбюджетні відносини.
93. Поняття бюджетного процесу і його складові етапи. Організаційні засади бюджетного планування.
94. Загальна характеристика державних цільових фондів.
95. Сутність фінансів господарських суб'єктів і принципи їх організації.
96. Фінансові ресурси. Власні і залучені грошові кошти.
97. Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм.
98. Сутність та структура фінансового ринку, його роль у мобілізації і розподіл фінансових ресурсів. Суб'єкти фінансового ринку.
99. Фондовий ринок: сутність, види та характеристика. Сутність та види цінних паперів.
100. Сутність, призначення та функції фінансового менеджменту.

101. Міжнародна інформація. Основні поняття міжнародної інформації.
102. Види інформації, її властивості, інформаційні процеси.
103. Інформація і технології як особливі об'єкти МЕН, значення інформації як особливого фактора виробництва, інформаційна основа технологій, вартість інформації.
104. Основні форми обміну передовою інформацією та технологіями; вивіз людського капіталу.
105. Міжнародні організації, які регулюють правила обміну результатами інтелектуальної власності.
106. Поняття інформаційного суспільства, його основні характеристики, відмінності від традиційного суспільства.
107. Світовий інформаційний сектор, занятість населення у сфері інформаційних технологій.
108. Вплив індустрії інформації на інші сфери бізнесу.
109. Міжнародний інформаційний бізнес.
110. Інформаційний ринок, його структура; інформаційні ресурси, інформаційний продукт.
111. Основні постачальники та споживачі інформаційних послуг.
112. Етапи формування світового ринку електронної інформації.
113. Основні положення міжнародної інформаційної політики.
114. Міжнародна інформаційна політика у ХХІ ст.
115. Інформаційна політика міжнародних організацій: міжнародні організації у системі міжнародних інформаційних відносин.
116. Політичні, правові та технологічні чинники міжнародної інформаційної безпеки.
117. Прогностичні моделі міжнародної інформаційної безпеки.
118. Типологія інформаційних загроз. Спеціальні інформаційні операції.
119. Поняття інформаційної війни, методи інформаційного впливу на населення, служби інформаційної безпеки розвинених країн.
120. Інформаційна безпека громадян, джерела загрози для громадян. Інформаційна безпека в бізнесі.
121. Політичний імідж країни, його основні характеристики.
122. PR-технології: визначення, види, властивості, застосування.
123. Поняття електронного цифрового підпису, його основні задачі та функції, конфіденційність.
124. Сутність та зміст інформаційно-аналітичної роботи.
125. Методологія інформаційно-аналітичної діяльності у міжнародних відносинах. Етапи інформаційно-аналітичних досліджень у міжнародних відносинах.
126. Методи інформаційно-аналітичної діяльності.
127. Види інформаційно-аналітичних документів і принципи їх підготовки.
128. Методи підготовки інформаційно-аналітичних документів.
129. Інформаційно-аналітичне забезпечення державних візитів.
130. Підготовка аналітичних висновків і практичних рекомендацій.
131. Методика і практика складання аналітичної записки з проблем міжнародних відносин.
132. Основні складові інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.
133. Організація інформаційно-аналітичної діяльності в рамках окремого структурного підрозділу установи, організації, підприємства, що має прямий вихід на їх керівництво.
134. Інформаційно-аналітичний підрозділ в межах служби безпеки установи, організації, підприємства.

135. Основні функції інформаційно-аналітичного підрозділу, що забезпечує міжнародні відносини.
136. Спеціалізація робітників інформаційно-аналітичного підрозділу
137. Специфіка інформаційно-аналітичної діяльності аналітиків банківської структури.
138. Чинники, що визначають стан держави та її положення на світовій арені.
139. Інституціональна основа інформаційно-аналітичної роботи в закордонних установах.
140. Функції та завдання інформаційно-аналітичних відділів.
141. Основні завдання курсу та принципи ЗЕД.
142. Об'єкти і суб'єкти обліку ЗЕД.
143. Основні принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні
144. Основні напрями зовнішньоекономічної діяльності.
145. Форми зовнішньоекономічної діяльності.
146. Види зовнішньоекономічної діяльності.
147. Основні положення міжнародних договорів (контрактів).
148. Значення, зміст та структура зовнішньоекономічного договору.
149. Поняття та функції договорів.
150. Види та форми зовнішньоекономічних контрактів.
151. Порядок укладання договорів.
152. Особливості застосування правил "Інкотермс".
153. Бухгалтерський облік і контроль зобов'язань за зовнішньоекономічними договорами.
154. Органи валютного регулювання.
155. Валютний контроль.
156. Поняття валютних цінностей та операцій з ними.
157. Класифікація валют.
158. Поняття та види валютного курсу.
159. Поняття курсових різниць.
160. Види валютних рахунків..
161. Порядок відкриття рахунків в банках в іноземній валюті.
162. Облік купівлі іноземної валюти.
163. Облік продажу іноземної валюти.
164. Поняття міжнародних розрахунків, їх види.
165. Розрахунки за допомогою банківського переказу.
166. Акредитивна форма розрахунків
167. Розрахунки за допомогою документарного інкасо.
168. Розрахунки чеками.
169. Розрахунки за допомогою векселів.
170. Готівкові розрахунки.
171. Передумови здійснення експортних операцій.
172. Митне оформлення експорту.
173. Етапи митного оформлення товарів та інших предметів.
174. Документація в зовнішньоекономічній діяльності експортних операцій.
175. Оцінка товарів при експорті.
176. Податки та збори за митне оформлення експортних операцій.
177. Бухгалтерський облік та оподаткування експортних операцій.
178. Особливості визнання доходу в бухгалтерському обліку експортних операцій.
179. Поняття та передумови здійснення імпорتنих операцій.
180. Методи визначення митної вартості при імпорتنих операціях.
181. Митні платежі при здійсненні імпорتنих операцій.
182. Оподаткування імпорتنих операцій.

183. Порядок визначення первинної вартості імпортованих товарів.
184. Особливості обліку операцій з імпорту робіт, послуг

Теми аналітично-пошукового завдання

1. БРОСЛЕНКО Діана Олексіївна – «Роль трансфертного ціноутворення в діяльності міжнародних компаній».
2. БУЛЬБАХ Ніка Андріївна – «Міжнародні рейтингові агентства та їх роль в оцінці фінансових ринків».
3. ДЕРНОВИЙ Сергій Олександрович – «Розвиток центральних банків в умовах глобальної невизначеності».
4. КУРСЬКИЙ Олександр Павлович – «Роль міжнародних фінансових організацій у розвитку країн».
5. НАЙДЕНКО Микита Михайлович – «Фінансові ризики у зовнішньоекономічній діяльності підприємств».
6. ПОДОЛЯНЕЦЬ Єгор Євгенович – «Міжнародні валютно-фінансові відносини у сучасну добу глобалізації».
7. СОЛОВЙОВ Данило Сергійович – «Прямі іноземні інвестиції в системі міжнародних фінансів».
8. ЧУЙКІНА Ольга Олександрівна – «Вплив технологічних компаній на рух міжнародних фінансових потоків».
9. ШТОГРІНА Анна Геннадіївна – «Зовнішній борг України: сучасні тенденції та особливості управління».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

До блоку «Мікроекономіка та макроекономіка»

1. Панчишин С. М. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету освітньої програми «Міжнародна економіка» / Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 118 с. https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf
2. Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Беседіна Г.Є Мікроекономіка: навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2020. 118 с.
3. Гальчинский А. Політична нооекономіка: начала оновленої парадигми економічних знань. Київ: Либідь, 2013. 472 с.
4. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка. Київ: Знання, 2013. 437 с.
5. Косик А. Ф., Гронтовська Г. Е. Мікроекономіка <http://ep3.nuwm.edu.ua/1843/1/060.pdf>
6. Макроекономіка : підручник / В.Д. Базилевич [та ін.]; ред. В. Д. Базилевич. 8-те вид., перероб. і доп. Київ : Знання, 2017. 743 с.
7. Sawyer Malcolm. The Power of Finance : Financialization and the Real Economy. Publisher Agenda Publishing. 2022. 320 pages
8. Shkodina I., Derid I., Zelenko O. Digital transformation of global banking: challenges and prospects. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. Vol 3, No 30 (2019). P. 45-51.

9. Шкодіна І.В. Вплив політики кількісного пом'якшення на розвиток світового фондового ринку в умовах глобальної невизначеності. *Економічний часопис-XXI*. 2015. № 3-4. С. 65-69.

10. Mankiw G. Principles of Economics. https://www.numerade.com/books/principles-of-economics-9th/?gclid=CjwKCAjw0a-SBhBkEiwApljU0qETikGJz3LMTXe4hUydvjwQ-Ke8Mv1Iclj8I0j8E83FyvYvbVZ6vRoCeHYQAvD_BwE

До блоку «Економіка підприємства»

1. Бедриниць М. Д. Фінанси підприємств : навчальний посібник / М. Д. Бедриниць, Л. П. Довгань. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.

2. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навчальний посібник / В. І. Гринчуцький. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 304 с.

3. Іванілов О. С. Економіка підприємства : навчальний посібник / О. С. Іванілов. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 728 с.

4. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств : навчальний посібник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 504 с.

5. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства : навчальний посібник / Т. Г. Васильців, О. І. Іляш, Н. Г. Міценко ; за редакцією доктора економічних наук Т. Г. Васильців. – Київ: Знання, 2013. – 446 с.

6. Виконання фінансового аналізу суб'єктів господарювання в умовах трансформації фінансової звітності : навчальний посібник / І. П. Косарева, Г. О. Сукрушева, Л. В. Височіна, П. М. Полупан ; під загальною редакцією Р. А. Чемчикаленка. – Харків : Харківський інститут фінансів Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі, 2015. – 172 с.

7. Гой І. В. Підприємництво : навчальний посібник / І. В. Гой, Т. П. Смелянська. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

8. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

9. Основи організації бізнесу : навчальний посібник / за загальною редакцією А. М. Мельникова ; А. М. Мельников, О. А. Коваленко, Н. Б. Пундяк. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 200 с.

10. Петрович Й. М. Економіка і фінанси підприємства : підручник / Й. М. Петрович, Л. М. Прокопишин-Рашкевич. – Львів : Магнолія 2006, 2014. – 406 с.

11. Петухова О. М. Інвестування : навчальний посібник / О. М. Петухова. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 336 с.

12. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

До блоку «Фінанси»

1. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник: 2 вид., доповн. / Карлін М.І. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 364 с.

2. Фінанси. Практикум / І. О. Лютий, С. Я. Боринець, З. С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І. О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 352 с.

3. Фінанси підприємств. Підручник / О.Б.Курило, Л.П.Бондаренко, О.Й. Вівчар, О.М.Чубка .К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

4. Курило А. Фінанси підприємств. Видавництво Кондор. Харків. 2020. 340 с.

5. Кужелев М., Нечипоренко А. Фінансові інструменти стимулювання регіонального розвитку. Практика використання в Україні. Видавництво Центр навчальної літератури. 2019. 224 с.
6. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Тимохова Г. Б.: Нар. укр. акад. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 592 с.
7. Формування бюджетного потенціалу місцевих фінансів: монографія. Мельник Л.М., Дума В.Л. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 216 с.
8. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Фінанси: Підручник. К. : , 2019. 660 с.
9. Fratianni Michele, Hauskrecht Andreas, Stefanescu Catalin. International Money And Finance. Publisher World Scientific Publishing Co Pte Ltd. 2022. 320 pages
10. Melvin Michael, Norrbin Stefan. International Money and Finance. Publisher Elsevier Science & Technology. 2022. 350 pages
11. Cardullo M. W., Liu Manhong Mannie. An Alternative Analytic Model for the Global Financial System. Publisher World Scientific Publishing Co Pte Ltd. 2022. 400 pages
12. Тернер Едеір. Між боргом і дияволом. Гроші, кредит та реформування глобальних фінансів. Видавництво Апріорі. 2020. 416 с.
13. Нижегородцев Р.М., Горидько Н.П., Шкодина И.В. Институциональные основы теории финансов: современные подходы. Москва: ИНФРА-М, 2014. 220 с.
14. Шкодина І. В. Самоорганізація фондового ринку в умовах глобальної невизначеності: монографія. Київ: УБС НБУ, 2013..406 с.
15. Shkodina I, Yehorova Y. Monetary policy as a factor of global financial market volatility increasing. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2017. №1 (22). P.5 – 17
16. Shkodina I. Influence of financial technologies on the transformation of the financial system. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. No. 1 (24).
17. Shkodina I., Melnychenko O., Babenko M. Quantitative easing policy and its impact on the global economy. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. v. 2, n. 33. p. 513-521.

До блоку «Міжнародна інформація та інформаційно-аналітична діяльність»

1. Закон України про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні, № 2782-12, 16.11.1992 // Відом. Верхов. Ради. – 1992. – № 1. – С. 2.
2. Закон України про інформацію, № 2657-12, 02.10.1992 // Відом. Верхов. Ради. – 1992. – № 48. – С. 650.
3. Закон України про Національну програму інформатизації, №74/98-ВР, 04.02.1998 // Відом. Верхов. Ради. – 1998. – № 27-28. – С. 181.
4. Закон України про Концепцію Національної програми інформатизації, № 75/98-ВР, 04.02.1998 // Відом. Верхов. Ради. – 1998. – № 27-28. – С. 182.
5. Закон України про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 1998-2000 роки, № 76/98-ВР, 04.02.1998 // Відом. Верхов. Ради. – 1998. – № 27-28. – С. 183.
6. Закон України про науково-технічну інформацію, № 3322-12, 25.06.1993 // Відом. Верхов. Ради. – 1993. – № 33. – С. 345.
7. Закон України про захист інформації в автоматизованих системах, № 80/94-ВР, 05.07.1994 // Відом. Верхов. Ради. – 1994. – № 31. – С. 286.
8. Закон України про інформаційні агентства, № 74/95-ВР, 28.02.1995 // Відом. Верхов. Ради. – 1995. – № 13. – С. 83.
9. Закон України про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів самоврядування в Україні засобами масової інформації, № 539/97-ВР, 23.09.1997 // Відом. Верхов. Ради. – 1997. – № 48. – С. 296.

10. Закон України про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист, № 540/97-ВР, 23.09.1997 // Відом. Верх. Ради. – 1997. – № 50. – С. 302.
11. Постанова Кабінету Міністрів України про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади, № 3, 04.01.2002: [Електрон. ресурс] – Спосіб доступу: http://www.nbuv.gov.ua/law/02_pomi.html.
12. Ермишина Е.В. Международный обмен информацией. – М.: Междунар. отношения, 1988.
13. Коломієць В.Ф. Міжнародні інформаційні системи / Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2011. – 458 с.
14. Кудрявцева С. П. Міжнародна інформація: навчальний посібник / С. П. Кудрявцева, В. В. Колос. — К.: Видавничий дім "Слово", 2015. — 400 с.
15. Макаренко Є.А. Європейська інформаційна політика / Наук. ред.: Л.В. Губерський, Г.Г. Почепцов. – К.: НВЦ “Наша культура і наука”, 2010. – 368 с.
16. Макаренко Є.А. Міжнародні інформаційні відносини. – К., 2014. – 452 с.
17. Міжнародна інформація: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення курсу / Укл. І. Бондар; Укоопспілка; Львівська комерційна академія. – Л.: Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. – Ч. 1. – 108 с.
18. Міжнародна інформація: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення курсу / Укл. І. Бондар; Укоопспілка; Львівська комерційна академія. – Л.: Вид-во Львів. комерц. акад., 2014. – Ч. 2. – 91 с.
19. Москаленко А.З. Основи масово-інформаційної діяльності: Підручник / А.З. Москаленко, Л.В. Губерський, В.Ф. Іванов; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 1999. – 634 с.
20. Аналітика, експертиза, прогнозування / Є.А.Макаренко, М.М. Рижков, М.А. Ожеван, О.В. Зернецька, І.А. Валуєвська. – К.: Науково-видавничий центр “Наша культура і наука”, 2003. – 614 с.
21. Арский Ю.М. Информационные ресурсы для устойчивого развития общества / Ю.М. Арский, А.И.Черный // Междунар. форум по информации и документации. – 2000. – № 1. – С.3-9.
22. Бойко М.Р. Особливості інформаційного забезпечення співробітництва України з НАТО // Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Матеріали наук.-практ. конф., 24-25 квіт. 2003 р. – Хмельницький, 2003. – Ч.2. – С. 62-67.
23. Литвиненко О.В. Інформаційна безпека Європи: Конспект лекцій до курсу для студ. спец. “Міжнар. інформація”. – К., 1999. – 61 с.
24. Макаренко Є.А. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики: теоретичні та прикладні аспекти // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Вип. 12. – С. 104-107.
25. Макаренко Є.А. Міжнародна політика міжнародних організацій у галузі комунікацій // Вісн. Київ. ун-ту міжнар. відносин. – К., 1998. – Вип. 10. – С. 57-66.
26. Макаренко Є.А. Міжнародне співробітництво у сфері комунікації. ЮНЕСКО і розвиток глобальної комунікації. – К.: Київ. ун-т, 1995.
27. Окинавская Хартия глобального информационного общества: [Електрон. ресурс]. – Спосіб доступу: http://www.nbuv.gov.ua/law/00_gio.html.
28. Онлайн-компьютерный библиотечный центр – OCLC: Краткий очерк // Науч. и техн. б-ки. – 1995. – Спец. вып. – С. 84-103.
29. Позніцька Н.Д. Європейські засоби масової інформації: Конспект лекцій для студ. спец. “Міжнародна інформація”. – К., 2000. – 229 с.
30. Почепцов Г.Г. Коммуникативные технологии двадцатого века. – М.: Рефл-бук, 2000. – 352с.
31. Программа ЮНЕСКО “Информация для всех”: [Електрон. ресурс]. – Спосіб доступу: http://www.nbuv.gov.ua/law/00_uiv.html.

32. Слісаренко І. Мас-медіа і міжнародні процеси / Київ. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики, Центр вільної преси. – К., 1999. – 33 с.
33. Кондратенко Н. Д. Деякі підходи до оцінки цінності інформаційної послуги. *Економіка та суспільство. Електронний журнал*. 2020. № 22. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/114/109>
34. Natalia Kondratenko. The researching of information inequality in the market of information services. *Технологічний аудит та резерви виробництва*. 2021. № 1 (57). С. 45-48. URL : <http://journals.uran.ua/tarp/issue/archive>
35. Кондратенко Н. Д. Трансформація ринку інформаційних послуг. *Бізнес інформ*. 2021. № 1. С.112-118.
36. Кондратенко Н. Д. Теоретичні підходи до аналізу сутності інформації. *Deutsche Internationale Zeitschrift für zeitgenössische Wissenschaft*. 2021. № 4.Vol. 2. Р. 9–13.

До блоку «Облік і аналіз ЗЕД»

1. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник (для студентів економічних спеціальностей). Харків: ХНАМГ, 2016. – 235 с.
2. Волкова І. А., Реслер М. В., Калініна О. Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 304 с.
3. Гасенко Л. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2012. 294 с.
4. Зосимова Ж. Експертиза зовнішньоекономічної діяльності підприємства :
5. навч. посіб. Харків : Лідер, 2014. 234 с.
6. Лубенченко О. Аудит зовнішньоекономічної діяльності : моногр. Київ : Кондор, 2015. 305 с.
7. Лучко М. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібн. Тернопіль : THEУ, 2015. 355 с.
8. Митний кодекс України від 13.03.12 р. №4495-VI . URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
9. Цивільний кодекс України від 16.01.03 р. № 435-IV. . URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
10. Господарський кодекс України від 16.01.03 р. № 436-IV. . URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
11. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-IV. . URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
12. . Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.84 р. №8073-X. . URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
13. Кримінальний кодекс України від 05.04.01 р. № 2341-III. . URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
14. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.05 р. № 2747-IV.
15. Декрет КМУ “Про систему валютного регулювання та валютного контролю” від 19.02.93 р. № 15-93. . URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
16. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.91 р. №959-XII (із змінами і доповненнями). . URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
17. Закон України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” від 23.09.94 р. № 185/94-ВР (із змінами і доповненнями). . URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
18. Закон України „Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій в сфері зовнішньоекономічної діяльності” від 21.01.98 № 41/98. . URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

19. Закон України Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. За № 996-XIV . URL: [http:// www. zakon .rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
20. “Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті”, затверджена постановою Правління НБУ від 21.01.04 р. № 22. URL:<http://www.bank.gov.ua>
21. “Інструкція про порядок реєстрації представництв іноземних суб’єктів господарської діяльності в Україні”, затверджена наказом МЗЕЗторгу України від 18.01.96 р. № 30. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
22. Інструкція про службові відрядження у межах України та за кордон. Затверджена наказом МФУ від 10.06.1999 р. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
23. “Інструкція про переміщення валюти України, іноземної валюти, банківських металів, платіжних документів, інших банківських металів і платіжних карток через митний кордон України”, затверджена постановою Правління НБУ від 12.07.2000 р. № 283. URL: <http://www.bank.gov.ua>
24. “Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах”, затверджена постановою Правління НБУ від 12.11.03 р. № 492. URL: <http://www.bank.gov.ua>
25. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів від 14.06.74 р., що набула чинності для України 01.04.94 р. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
26. Конвенція про договір міжнародної купівлі-продажу товарів від 11.04.80 р., що набула чинності для України 01.02.91 р. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
27. Конституція України, прийнята Законом України від 28.06.96 р. № 254/96-ВР.
28. План рахунків та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджений наказом МФУ від 30.11.99р. №291 . URL: <http://www.minfin.gov.ua>
29. Положення про валютний контроль, затверджене постановою Правління НБУ від 08.02.2000 р. № 49. URL: <http://www.bank.gov.ua>
30. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів), затверджене наказом Мінекономіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.01 р. № 201. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
31. Положення про порядок реєстрації та обліку постійних представництв нерезидентів в Україні як платників податку на прибуток, затверджене наказом ДПАУ від 12.08.97 р. № 293. . URL: <http://www.minfin.gov.ua>
32. Положення про порядок здійснення уповноваженими банками операцій за документарними акредитивами у розрахунках за зовнішньоекономічними договорами, затверджене постановою Правління НБУ від 03.12.03 р. № 514. URL:<http://www.bank.gov.ua>
33. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 15.12.04 р. № 637с. [bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua). URL: <http://www.bank.gov.ua>
34. Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями у національній та іноземній валютах, затверджене постановою Правління НБУ від 15.12.04 р. № 639. URL: <http://www.bank.gov.ua>
35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в Україні . URL: <http://www.Ligazakon.gov/ua>
36. . <http://www.rada.gov.ua> – сторінка Верховної Ради України.
37. <http://www.kmu.gov.ua> – сторінка Кабінету Міністрів України.
38. <http://www.gdo.kiev.ua> - Офіційний вісник України
39. <http://pact.com.ua/incoterms.html> - Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати

